

Föreningen för Elektricitetens
Rationella Användning
Box 12653
112 93 Stockholm
Tel 08-566 367 00
Fax 08-667 34 91
E-post fera@elkontakt.nu
Hemsida www.elkontakt.nu

Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet
103 33 Stockholm

Energieffektivisering och energismart byggande (Ds 2005:51)

FERA (Föreningen för Elektricitetens Rationella Användning) har tagit del av rubricerade skrivelse och inlämnar följande remissyttrande.

Skrivelsen motsvarar enligt vår uppfattning inte vad rubriken lovar. Skrivelsen handlar mest om konvertering från befintliga uppvärmningssystem till andra befintliga uppvärmningssystem och om hur ett ensidigt beroende ersätts av ett annat ensidigt beroende. Någon energieffektivisering och något smart byggande behandlas inte. Vi hade väntat oss att den tekniska utvecklingen och dess påverkan på framtidens uppvärmningssystem skulle betonas. Värmepumpstekniken har t ex använts kommersiellt i nästan 100 år.

Energianvändarna väljer uppvärmningsform utifrån bl a:

1. Miljöhänsyn
2. Kostnader och
3. Komfortbehov

För att anpassa sig till dessa faktorer bör flexibla system införas, som går att koppla till säsongvariationer i uppvärmningsbehov, kostnader och behoven av komfort. Modern teknik för styrning och reglering av effekt och energi i slutkundens egen anläggning finns för tillämpning. Skrivelsen lyfter inte fram denna stora potential för energieffektivisering, utan nöjer sig med att behandla konverteringstekniker. Dessa förefaller inte helt igenom motsvara kraven på rationell energianvändning. Komplettering av befintlig uppvärmningsteknik kan enligt vår uppfattning vara lika bra eller bättre. Undantaget kan vara fjärrvärme i tätortsmiljö, där konkurrenskraften är utslagsgivande, åtminstone för närvarande.

Miljöhänsyn och kostnadsnivån är tillräckliga incitament för att begränsa oljeanvändningen. Att ersätta den fullt ut kan dock visa sig mindre kostnadseffektivt. Möjligheterna till kompletteringar är många. Vedeldning i braskaminer eller i pannor och kaminer för pellets och bricketer, värmepumpar och elvärme i olika former är exempel på sådana. Solvärme utanför vintersäsongen är ett annat exempel. Gemensamt för alla är att de går att kombinera på ett för energianvändarna acceptabelt sätt med hänsyn till miljö, kostnader och komfort.

Att binda sig för ett enda system kan visa sig vara orationellt och olönsamt när nya uppvärmningssystem utvecklas i framtiden. Det är knappast lönsamt att ånyo investera i alternativa system om man nyss genomfört en konvertering inom dagens system.

En omfattande konvertering till ett fåtal alternativ på kort tid kan dessutom sätta konkurrensen ur spel, åtminstone delvis, vilket verkar kostnadsdrivande. Samhällsmålen om hushållning med knappa resurser kan också missas om befintliga och effektiva system i förtid utrangeras utan återanvändning.

För att vid konverteringen och kompletteringen åstadkomma flexibla, styr- och reglerbara, kostnadseffektiva, miljövänliga och för energianvändarna komfortabla lösningar bör elanvändning utnyttjas som en bas. All elanvändning leder till uppvärmning. Skrivelsen konstaterar att elanvändningen ökar, men drar inte slutsatsen att värmeproduktionen därmed också ökar. Att förbjuda en typ av elanvändning, t ex direktelvärm, blir en orationell begränsning, som inte gagnar någon. Elanvändning är snarare nyckeln till framtidens uppvärmningssystem, även som direktverkande elvärm. För uppvärmning av fritidshus finns inget rationellt alternativ.

Eluppvärmning är lätt att komplettera med de teknikalternativ, som skrivelsen räknar upp. Även luft-luftvärmepumpar ger ett positivt tillskott i energibalansen, även om de inte går att utnyttja fullt ut under de kallaste dygnet. Smarta byggnader har god isolering och är utrustade med lättreglerade ventilationssystem med värmeåtervinning, lättreglerade styrsystem för elanvändning och har låga energi- och effektbehov. El finns alltid installerat.

FERA vill sammanfattningsvis anföra följande:

1. Ett förbud för direktverkande elvärm i nyproducerade hus har marginella konsekvenser. Dessa är dessutom negativa. Vi anser att ett förbud därför inte ska införas.
2. Ett förbud för direktelvärm i befintliga hus har mycket stora och negativa konsekvenser och är inte rationellt i något avseende. Ett sådant förbud bör därför inte ens övervägas.
3. Med dagens elvärmeteknik är elvärm ett rationellt och effektivt sätt att värma hus, befintliga såväl som nyproducerade, där modern elvärmetekniks snabba styr- och reglermöjligheter kan utnyttjas maximalt i kombination med andra värmeanläggningar och med utnyttjande av modern byggteknik.
4. Energibeskattningen används som medel att påverka energianvändningen. Genom att elskatterna är för höga jämfört med skatterna på annan energianvändning snedvrids dock konkurrensen med ineffektiv resursanvändning som följd. Med en konkurrensneutral beskattning skulle marknadskrafterna och beskattningen bli tillräckligt effektiva för att styra energi- och elanvändningen rationellt. Lagstiftningsåtgärder därutöver skadar rationaliteten i kundens val av uppvärmningsform.

5. Elvärmen är ett rationellt komplement till andra uppvärmningssystem, baserade på t. ex bergvärmepumpar, bibränslen eller solvärme.
6. Elvärme är ett miljövänligt uppvärmningsalternativ, dels på grund av att ingen förbränning sker i kundens anläggning, dels för att elkunderna genom elpriset betalar för alla de miljökostnader som är kopplade till elproduktionen.
7. Direktverkande elvärme är det effektivaste sättet att värma fritidshus. Vi anser att rimliga alternativ saknas.
8. Möjligheterna för slutkunderna att styra sin egen el- och energianvändningen bör utnyttjas i större omfattning än vad som sker idag. Detta kan åstadkommas på många olika sätt och kräver i regel inga stora investeringar.
9. Tempot i konverterings- och kompletteringsprocessen bör anpassas till utvecklingen, så att ny teknik hinner bli kommersiellt tillgänglig.

Stockholm 2005-12-27
FERA

Kaj Lindholm
Ordförande